Remissvar, Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten.

SAMMANFATTANDE STÄLLNINGSTAGANDE

Sala kommun ställer sig i huvudsak bakom Strålsäkerhetsmyndighetens förslag om att utöka förhandsutdelningen av jodtabletter inom beredskaps- och planeringszonerna kring kärntekniska anläggningar.

Sala kommun bedömer att förhandsutdelning är den mest tillförlitliga och praktiska lösningen för att säkerställa att människor har tillgång till jodtabletter när de behövs. Förslaget stärker beredskapen och minskar sårbarheten vid en kärnteknisk olycka eller annan radiologisk nödsituation.

Samtidigt vill Sala kommun lyfta fram vikten av:

- tydlig och tillgänglig information till olika målgrupper,
- särskild hänsyn bör tas till barn, personer med funktionsnedsättning, personer med kognitiva svårigheter,
- möjlighet för samhällsviktiga verksamheter att ha jodtabletter tillgängliga i sina verksamheter,
- ett genomförande som ger alla invånare likvärdiga förutsättningar att ta del av skyddsåtgärden,
- statlig finansiering av eventuella kostnader som uppstår för kommunerna.

SALA KOMMUNS SYNPUNKTER

Förhandsutdelning av jodtabletter

Sala kommun delar bedömningen att förhandsutdelning av jodtabletter är den mest ändamålsenliga lösningen. Detta motiveras särskilt av:

- de korta tidsförhållanden som gäller för att jodtabletter ska ge avsedd skyddseffekt,
- svårigheterna att genomföra extrautdelning under en pågående händelse,
- risken för störningar i transporter, kommunikationer och andra samhällsfunktioner vid höjd beredskap eller krig.
- Kommunen bedömer att förhandsutdelning minskar samhällets sårbarhet och stärker den civila beredskapen.

Barns behov och skolans perspektiv

Sala kommun tillstyrker i huvudsak förslagen och konstaterar att de inte medför några direkta krav på kommunens förskolor och skolor eftersom kommunen inte ligger inom någon beredskaps- eller planeringszon kring befintliga kärnkraftverk.

Samtidigt vill Sala kommun framhålla att barns särskilda skyddsbehov behöver beaktas i den fortsatta utformningen av systemet. Eftersom barn vistas en stor del av dagen i förskola och skola behöver ansvarsfördelning, tillgång till jodtabletter i verksamheterna samt rutiner för information till vårdnadshavare tydliggöras genom nationell vägledning. Sala kommun bedömer att detta är en viktig förutsättning för en likvärdig och rättssäker hantering vid en radiologisk nödsituation.

Vård- och omsorgsperspektivet

Sala kommun ställer sig positiva till de föreslagna åtgärderna och bedömer att övergången till förhandsutdelning av jodtabletter i planeringszonerna förbättrar allmänhetens skydd vid en kärnkraftsolycka.

Kommunen vill särskilt framhålla betydelsen av att samhällsviktiga verksamheter, såsom vård och omsorg, ges möjlighet att beställa och förvara jodtabletter i sina verksamheter. Detta är viktigt både för medarbetare som behöver kvarstanna i tjänst och för personer som vistas i verksamheterna när behov av intag uppstår.

Det gäller exempelvis:

- barn och vuxna i korttidsverksamhet enligt LSS eller SoL,
- personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS,
- personer som deltar i dagverksamhet eller sysselsättning enligt SoL.

Tillgång till jodtabletter i verksamheterna bidrar till att skyddsåtgärden kan genomföras även för dessa grupper.

Tillgänglighet och likvärdiga förutsättningar

Sala kommun ser positivt på att jodtabletter föreslås kunna tillhandahållas kostnadsfritt. Detta bidrar till att säkerställa att alla invånare, oavsett ekonomiska förutsättningar, har likvärdig möjlighet att ta del av skyddsåtgärden. Sala kommun vill samtidigt understryka vikten av att information om jodtabletter och beställningsförfarandet utformas så att den är tillgänglig för alla. Särskild hänsyn bör tas till personer med funktionsnedsättning, kognitiva svårigheter eller andra stödbehov.

Om informationsinsatser och formerna för utdelning inte anpassas efter olika målgruppers behov finns en risk för ojämlika förutsättningar att ta del av jodtabletter och därmed en ojämlik beredskap. Detta är en viktig aspekt ur såväl tillgänglighets- som likabehandlingsperspektiv.

SALA KOMMUN

Ekonomiska konsekvenser

Sala kommun bedömer att förslaget inte medför några direkta ekonomiska konsekvenser eftersom kommunen inte omfattas av de beredskaps- och planeringszoner som berörs av den föreslagna utdelningen av jodtabletter.

Sala kommun anser samtidigt att eventuella tillkommande kostnader i första hand bör finansieras genom statliga medel, eftersom åtgärden utgör en del av samhällets beredskap och det civila försvaret. Om kommunerna framöver får nya uppgifter kopplade till information, planering, utbildning eller lagerhållning av jodtabletter bör dessa kostnader finansieras av staten. Åtgärderna är en del av samhällets beredskap och civila försvar.

AVSLUTNING

Sala kommun tillstyrker i huvudsak Strålsäkerhetsmyndighetens förslag om förhandsutdelning av jodtabletter. Förslaget bedöms vara robust, praktiskt genomförbart och innebära en viktig förstärkning av samhällets beredskap.

Kommunen vill särskilt betona behovet av:

- tydlig nationell vägledning kring ansvarsfördelning och hantering i förskola och skola,
- möjlighet för samhällsviktiga verksamheter att beställa och förvara jodtabletter,
- tillgänglig och målgruppsanpassad information,
- likvärdiga förutsättningar för alla invånare att ta del av skyddsåtgärden,
- statlig finansiering av eventuella tillkommande kostnader.

Med dessa synpunkter ställer sig kommunen positiv till den föreslagna modellen för utdelning av jodtabletter till allmänheten.